

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5Tos/79/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6919010231
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ján Bednár
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6919010231.3

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jána Bednára a sudcov JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a JUDr. Štefana Juhása, v trestnej veci obžalovaného V. K., trestne stíhaného pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí dňa 28.06.2023, o sťažnosti obžalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 2T/43/2019 zo dňa 02.06.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obžalovaného V. K. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením sp. zn. 2T/43/2019 zo dňa 02.06.2023 predseda senátu Okresného súdu Rimavská Sobota podľa § 72 ods. 1 písm. a), ods. 3 Trestného poriadku s použitím ustanovenia § 73 ods. 5, ods. 6 Trestného poriadku, vzal obžalovaného V. K. do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku. Väzba u obžalovaného začala plynúť dňa 01.06.2023 o 17:00 hod. a vykonáva sa v ÚVV a ÚVTOS Banská Bystrica. Súd zároveň neprijal písomný sľub obžalovaného a väzbu nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku, keď mal za to, že účel väzby nemožno dosiahnuť týmito náhradnými trestnoprávnymi inštitútmi.

Proti tomuto uzneseniu podal obžalovaný priamo do zápisnice o jeho výsluchu zo dňa 02.03.2023 sťažnosť, ktorú písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu podaním doručeným okresnému súdu dňa 22.06.2023. V sťažnosti uviedol, že skutok, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie sa mal stať pred takmer 10 rokmi, pred rokom 2010, a to na základe výpovede jeho dcéry K., ktorá mala mať v čase údajného skutku 4-5 rokov a o tomto skutku mala vypovedať s odstupom cca 8 rokov, ako 12 a pol ročná, pričom počas trestného konania sa jednoznačne preukázalo, že klamala o skutočnostiach týkajúcich sa syna obžalovaného, na ktorom sa mal podľa tvrdení dcéry dopustiť sexuálneho násillia formou análneho sexu, a zároveň neexistuje žiadny iný dôkaz, ktorý by tieto tvrdenia potvrdil. Obžalovaný ďalej dôvodil tým, že znalkyne MUDr. T. R. a aj Mgr. M. H. vyhodnotili jeho dcéru ako nedôveryhodnú, manipulatívnu a pomstychtivú, pričom poukázali na skutočnosť, že dcéra obžalovaného si mohla vymýšľať práve z toho dôvodu, aby sa nemusela vrátiť do „gheta“ do malej chatrče bez vody a elektriny, pretože si už zvykla na to, že najskôr bola v detskom domove a následne u profesionálnych rodičov v krásnom dome, čo bolo podľa obžalovaného veľmi silným motívom, aby presvedčivo rozprávala o tom, ako ich aj s bratom mal obžalovaný sexuálne zneužívať. Argumentoval aj skutočnosťou, že znalkyne vyhodnotili dcéru obžalovaného ako osobu, so sklonsmi ku konfabuláciám, ktorá nemá problém manipulovať s ľuďmi, predvádzať sa a celé toto konanie brať ako divadelné predstavenie. Zároveň disharmonický vývin nepripisovali žiadnym prežitým traumám.

V ďalšej časti sťažnostných dôvodov poukázal obžalovaný na skutočnosť, že závery znaleckého dokazovania sa postupne ukázali ako pravdivé, aj pokiaľ ide o vzťah dcéry K. a náhradnej matky V. M.. Dcéra K. sa chce k obžalovanému vrátiť do starostlivosti, čím sa súd vôbec nezaoberal a nevysporiadal

sa ani s listinným dôkazom „Vyjadrenie Centra pre deti a rodiny Jesenské“ zo dňa 16.06.2020, z ktorého jednoznačne vyplýva, že z obžalovaného strach nemá, netrpí žiadnymi psychickými poruchami, ale naopak je pomstychtivá v prípade, ak sa nekoná niečo po jej vôli.

K dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku uviedol, že neexistuje ani jeden dôvod a ani jedna skutočnosť, ktorá by preukázala oprávnenosť tohto väzobného dôvodu. Tvrdil, že na úkony počas trestného konania vždy prišiel, a keď vedel, že nebude môcť prísť, tak súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti, komunikoval so súdom a svojím obhajcom, a to aj v dobe, keď bol v zahraničí a jeho jediným záujmom je očistiť svoje meno, preto neexistuje možnosť, aby sa skrýval alebo sa vyhýbal trestnému konaniu. Ďalej mal za to, že samotná hrozba vysokého trestu nie je dôvodom na väzobné stíhanie, bez ďalších skutočností potvrdzujúcich túto hrozbu a zároveň dodal, že v zahraničí sa zdržiaval z dôvodu, že potreboval peniaze na výživné pre svoje deti. K dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že daný dôvod vo vzťahu k stíhanému skutku nemôže existovať, pretože dokonáť, resp. pokračovať v skutku nie je možné, a to s poukazom na dĺžku doby, kedy mal byť skutok spáchaný. Na základe uvedených skutočností obžalovaný navrhol, aby nadriadený súd zrušil napadnuté uznesenie a konal v zmysle § 194 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Po postupe v zmysle uvedeného ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť obžalovaného V. K. nebola dôvodne podaná, pretože v súčasnom štádiu trestného konania existujú zákonné dôvody útekovvej a preventívnej väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku, obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- a) ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
- b) bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
- c) bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil, a ak vzhľadom na osobu obvineného, povahu alebo závažnosť trestného činu, pre ktorý je trestne stíhaný, nie je v čase rozhodovania o väzbe možné väzbu nahradiť podľa § 80 alebo § 81.

Z obsahu predloženého trestného spisu vyplýva, že uznesením vyšetrovatelky Okresného riaditeľstva PZ v Rimavskej Sobotě, odbor kriminálnej polície č. ČVS:ORP-431/1-VYS-RS-2018 zo dňa 02.10.2018 bolo začaté trestné stíhanie a následne uznesením zo dňa 10.01.2019 podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie V. K., pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe ako je v ňom uvedený.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Rimavská Sobota podal dňa 21.05.2019 na Okresný súd Rimavská Sobota obžalobu č. 2Pv 374/18/6609-42 na V. K. pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

od presne nezistenej doby do 11.10.2010 počas viacerých dní v obci S. v rodinných domoch č. p. XXX a XXX, okres T. B., ako otec využil bezbrannosť svojej dcéry mal. K.K., nar. 28.10.2005 v T. B., ktorú opakovane bozkával v oblasti genitálií, kde ju zároveň hladkal a aj poškriabal v dôsledku čoho krvácala, neskôr musela mal. K.K. uspokojovať jeho sexuálne potreby rukou po jeho pohlavnom úde, až k jeho vyvrcholeniu, zároveň počas uvedenej doby ako otec opakovane zneužil bezbrannosť aj svojho syna mal. M.K., nar. 28.03.2007 v T. B., na ktorom vykonal análny styk, počas ktorého mal. M.K. kričal a plakal, ktorým svojím konaním spôsobil svojím maloletým deťom K.K. a M.K. presne neustálené zranenia.

Rozsudkom sp. zn. 2T/43/2019 zo dňa 24.11.2020 bol obžalovaný uznaný vinným zo žalovanej trestnej činnosti a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do

ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Rozsudok sp. zn. 2T/43/2019 zo dňa 24.11.2020 bol napadnutý odvolaním podaným obžalovaným prostredníctvom svojho obhajcu a odvolaním podaným prokurátorom Okresnej prokuratúry Rimavská sobota, a následne uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/87/2021 zo dňa 08.03.2022 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu s tým, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Pokiaľ ide o materiálne podmienky rozhodovania o väzbe je potrebné konštatovať, že doposiaľ zistené skutočnosti a zabezpečené dôkazy nasvedčujú tomu, že skutok, ktorý sa kladie obžalovanému za vinu bol spáchaný, tento skutok možno posúdiť ako konkrétny trestný čin a zo spisového materiálu rovnako vyplýva dôvodné podozrenie, že tento skutok spáchal obžalovaný V. K.. Dôvodnosť jeho obvinenia zo spáchania stíhaného trestného činu v miere zodpovedajúcej vyššiemu stupňu pravdepodobnosti odôvodňujú skutočnosti ozrejmené doposiaľ vykonanými dôkazmi, a to predovšetkým výpoveďou svedkov mal. K. K., mal. V. K. a V. M.. L. je podporené aj zabezpečenými listinnými dôkazmi, predovšetkým Znaleckým posudkom č. 25/2018, Znaleckým posudkom č. 43/2019, Znaleckým posudkom č. 24/2019, Lekárskou správou MUDr. B. W. zo dňa 03.02.2019 a podobne. Námietky obžalovaného, ktorými spochybňuje jeho trestné stíhanie, tak nie sú dôvodné. Z trestnej činnosti ho totiž majú nateraz usvedčovať dôkazy takej dôkaznej sily, že pre potreby rozhodovania o väzbe dostatočne podporujú záver o dôvodnosti trestného stíhania, ktoré je proti nemu vedené. Krajský súd musí konštatovať, že pre rozhodnutie o väzbe z hľadiska materiálnej stránky nie je nevyhnutné, aby bola dôkazná situácia jednoznačne jasná. Miera dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestnej činnosti obžalovaného však bola umocnená aj tou skutočnosťou, že po ukončení prípravného konania bola na neho podaná obžaloba a okresný súd v uznesení sp. zn. 2T/43/2019 zo dňa 24.11.2020 uznal za vierohodnú kľúčovú svedkyňu K. K., ktorú skutočnosť nevyvrátil ani krajský súd v uznesení sp. zn. 5To/87/2021 zo dňa 08.03.2022.

K materiálным zákonným podmienkam väzby je potrebné zdôrazniť, že pri rozhodovaní o väzbe súdy nerozhodujú o vine, resp. nevine obžalovanej osoby, ale posudzujú len to, či v danom štádiu trestného konania zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú podozrenie, že konkrétna osoba je páchatelom skutku, ktorý má byť trestným činom.

Dôvody väzby tak, ako ich ustálil okresný súd, sú dané aj podľa názoru krajského súdu. K dôvodu tzv. útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku je potrebné uviesť, že okresný súd správne prihliadol na charakter trestnej činnosti (závažná trestná činnosť). Krajský súd navyše poznamenáva, že za spáchanie zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona hrozí obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 7 až 15 rokov, pričom okresný súd uložil obžalovanému rozsudkom sp. zn. 2T/43/2019 zo dňa 24.11.2020 nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, ktorého výmeru spochybnil prokurátor okresnej prokuratúry a navyše aj krajský súd v uznesení sp. zn. 5To/87/2021 zo dňa 08.03.2022, kde poukázal na skutočnosť, že okresný súd v rozsudku sp. zn. 2T/43/2019 zo dňa 24.11.2020 neprihliadol na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona a ani na dobu trvania trestného konania voči obžalovanému. Existuje preto dôvodný predpoklad, že obžalovanému bude s poukazom na uvedené nariadený výkon trestu odňatia slobody vo vyššej výmere, ako bol pôvodne nariadený rozsudkom okresného súdu sp. zn. 2T/43/2019 zo dňa 24.11.2020, čím je ešte viac umocnený dôvod útekovej väzby v zmysle ust. § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Jednoznačne hroziaci trest vo výmere 7 až 15 rokov je vysoký tak, ako to predpokladá ustanovenie upravujúce tento väzobný dôvod. Prirodzene, len samotná hrozba vysokým trestom sama osebe neodôvodňuje dôvod útekovej väzby, v prejednávanom prípade však existujú konkrétne skutočnosti, na základe ktorých možno konštatovať, že uloženie vysokého trestu u obžalovaného aj reálne hrozí a zároveň v neprospech obžalovaného pri posudzovaní tohto väzobného dôvodu svedčí aj jeho správanie, keď po začatí trestného konania odišiel z územia Slovenskej republiky do Spolkovej republiky Nemecko, kde sa zdržiaval približne dva roky, v dôsledku čoho (predovšetkým z dôvodu zabezpečenia jeho účasti na procesných úkonoch trestného konania, ktorú nebolo za daných okolností prípadu možné zabezpečiť inak) okresný súd vydal príkaz na zatknutie sp. zn. 2T/43/2019 zo dňa 07.12.2022 a následne Európsky zatýkací rozkaz zo dňa 07.12.2022, na základe ktorého bol obžalovaný zatknutý v Spolkovej republike Nemecko a následne eskortovaný na územie Slovenskej republiky. Teda dobrá miestna znalosť zahraničných pomerov by mohla obžalovanému umožniť vyhýbať sa úkonom trestného konania pobytom v zahraničí. Uvedené skutočnosti u neho plne odôvodňujú obavu, že v prípade ponechania obžalovaného na slobode sa bude trestnému stíhaniu vyhýbať.

Pokiaľ ide o dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, krajský súd si v zhode s názorom okresného súdu osvojil, že obžalovanému nie je možné zabrániť v ďalšom páchaní trestnej činnosti inak, ako jeho vzatím do väzby. V prípade obvineného boli jednoznačne preukázané konkrétne okolnosti nasvedčujúce dôvodnosti obavy, že bude pokračovať v trestnej činnosti. Tieto spočívajú nielen v povahe spáchanej trestnej činnosti, ale tiež v osobe obžalovaného, ktorého kriminálna minulosť rozhodne svedčí v prospech dôvodov jeho preventívnej väzby. Obžalovaný má celkom 23 záznamov v Registri trestov SR za rôznorodú trestnú činnosť, vrátane násilnej trestnej činnosti, ktorej sa dopustil tak na území Slovenskej republiky, ako aj v zahraničí. Navyše posledné tri odsúdenia sú za obdobie od 26.02.2021 do 22.11.2022, pričom ide o odsúdenia Nemeckým súdom v Stuttgarte. O sklone obžalovaného k páchaniu protiprávnej činnosti rovnako svedčí aj výpis z Ústrednej evidencie priestupkov MV SR, kde má obžalovaný evidovaný záznam, pre spáchanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu. V nadväznosti na uvedené, k námietkam obžalovaného považoval krajský súd za potrebné pre úplnosť dodať, že pokračovaním v páchaní trestnej činnosti možno rozumieť nielen opakovanie toho istého trestného činu, ale aj páchanie trestnej činnosti obdobnej (teda v tomto prípade úmyselnej násilnej trestnej činnosti) ale aj inej povahy.

Hodnotiac uvedené je nevyhnutné konštatovať, že pre obžalovaného evidentne nie sú dostatočným ponaučením ani mnohé odsúdenia a uložené tresty bez ohľadu na to, či štát pôsobil na obžalovaného trestom miernejším (podmienečný trest odňatia slobody) alebo trestom prísnejším (nepodmienečný trest odňatia slobody). Aj podľa krajského súdu potom existuje dôvodná obava, že v prípade ponechania obžalovaného na slobode, tento bude pokračovať v páchaní trestnej činnosti a umocňuje tak dôvodnosť preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Obžalovaný je preto potenciálne nebezpečný pre spoločnosť, keď ochranu spoločnosti nemožno nateraz dosiahnuť inak, než dočasným obmedzením jeho osobnej slobody vo väzbe.

Pre vzatie obžalovaného do väzby boli v čase rozhodnutia súdu splnené aj formálne podmienky vyžadované zákonom. Obžalovanému bolo riadnym procesným postupom podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie a v zákonnej lehote bol predvedený pred predsedu senátu, ktorý obžalovaného v 48-hodinovej lehote od jeho prevzatia vypočul a rozhodol o jeho väzbe. Väzba začala u obžalovaného plýnúť dňa 01.06.2023 o 17:00 hod.

Krajský súd sa stotožnil s rozhodnutím okresného súdu, keď tento neprijal písomný sľub obžalovaného a väzbu obžalovaného nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku. Ani krajský súd nepovažoval tieto inštitúty nateraz v súčasnom štádiu trestného konania pre nahradenie väzby za dostatočné, a to s ohľadom na povahu prejednávaného prípadu, berúc do úvahy závažnosť, charakter a okolnosti, za ktorých sa mal obžalovaný dopustiť trestnej činnosti a taktiež s prihliadnutím na spôsob vedenia jeho doterajšieho života (opakované porušovanie právnych noriem, opakované páchanie závažnej násilnej trestnej činnosti, neschopnosť korigovať vlastné správanie a konanie spoločensky konformným spôsobom a pod.). Totiž ani dostupné možnosti probačného a mediačného úradníka neumožňujú kontrolovať konanie a správanie obžalovaného nepretržite. S prihliadnutím na osobu obžalovaného sa potom prostriedky probačného a mediačného úradníka nejavia ako dostačujúce a účelné, a to ani v prípade, ak by súd uložil obžalovanému primerané povinnosti a obmedzenia. Existujú preto také okolnosti, z ktorých je evidentné, že nie je možné rozumnou istotou očakávať, že by nahradením väzby inštitútmi podľa § 80 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku bol u obžalovaného dosiahnutý účel väzby.

Pokiaľ ide o samotné námietky obžalovaného, sťažnostný súd ich nepovažoval za relevantné. Tvrdenia obžalovaného, že nie sú splnené dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), písm. c) Trestného poriadku sú v príkrom rozpore so skutočnosťami zistenými okresným súdom, ktoré krajský súd v podrobnostiach rozviedol a v dôsledku ktorých väzobné dôvody existujú

Záverom krajský súd akcentuje, že väzobné rozhodovanie je svojím charakterom odlišné od rozhodovania o vine, skúma sa pri ňom najmä dôvodnosť trestného stíhania, teda existencia dôvodného podozrenia zo spáchania stíhaného skutku a naplnenie jednotlivých väzobných dôvodov, pričom posúdenie a vyhodnotenie jednotlivých dôkazov, je vyhradené výlučne súdu rozhodujúcemu o obžalobe, teda o merite veci. Bude teda povinnosťou súdu v konaní pred ním, po vrátení veci krajským súdom uznesením sp. zn. 5To/87/2021 zo dňa 08.03.2022, ustáliť skutok bez dôvodných pochybností, nakoľko trestné konanie sa nateraz nechýli ku koncu a vykonanie ďalších úkonov umožní tvrdenia obžalovaného

vyvrátiť alebo ich potvrdiť. V nadväznosti na uvedené je však potrebné konštatovať, že stíhaný skutok obžalovaného podľa doposiaľ zistených skutočností vykazuje znaky zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

S poukazom na uvedené skutočnosti potom senát Krajského súdu v Banskej Bystrici rozhodol tak, že sťažnosť obžalovaného podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú zamietol.

Uznesenie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici v pomere hlasov 3:0 (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku v spojení s § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.